

ملا نصر الدين

№17 Qiyməti 12 qəpik.

МОЛЛА НАСРЕДИНЪ

Цена 12 к. № 17

Litoq. S.Bixova.

Ау başına dönüm bu nə kələk idi məni salıb öz yaxanızı çəkdiniz qırağa!
Къ греко-турецким отношениямъ

Adres: Tiflis, Davidov küçəsi nömrə 24.
 Адресь: Тифлись, Давидовская, 24.
 Телеqram üçün: Tiflis, "Molla Nəsrəddin".
 Для телеграмм: Тифлись, "Молла Нəсрəддинь".

Подписная цена:

На годь - 6 руб.

6 месяц - 3 р. 50 к.

3 месяц - 2 р.

1 месяц - 40 к.

Adres dəyişmək haqqı 3 dənə 7 qəpiklik markadır.

Qafqazda və Rusiyada
 12 aylığı - 6 manat

"-----" 6 aylığı - 3 manat yarım

"-----" 3 aylığı - 2 manat

"-----" 1 aylığı - 40 qəpik

Əcnəbi məmləkətlərdə 12 aylığı - 7 manat

"-----" 6 aylığı - 4 manat

Tək nüsxəsi idarəmizdə 10 qəpik, özgə
 şəhərlərdə 12 qəpik.

Ədəbiyyat

RAHİLƏ TƏSƏLLİ

"Bəsirət" nömrə 3

Qəm çəkmə əbəs, qüdrəti-yəzdan unudulmaz
 Şeytan var ikən həzrəti-sübhan unudulmaz
 Rahil dayı! Vallahi bu dövran unudulmaz
 Hər şey unudulsa, meyü canan unudulmaz
 Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz.
 Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

Sanma yoxalır qüdrəti əbnayi-zamanın
 Rayətkeş olur hər yerə zövqi üqəlanın
 Keçməz işə bu əsrdə kizbi cühəlanın
 Fikr eyləmə məhv olsa da ismi ürəfanın
 Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz
 Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

Aləmdə əgər qalmasa da rəhmü mürüvvət
 Məhkumi-xəyal olsa da əfkari-həqiqət

Dövlət ulağa, nemət itə olsa da qismət
 Heç bir kişidə olmasa da ar ilə qeyrət?
 Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz
 Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

Sən baxma bu bidinlərə get sahibi-din ol
 Aldanma hədis əhlinə sən əhli-yəqin ol
 Boşla işini, sənətini, guşənişin ol
 Dünya var ikən, get kişi yat dinc və əmin ol
 Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz
 Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

İslamın əsası yıxılıb olsa da bərbad
 Bir kimsə əgər etməsə də onlara imdad
 Sancsa vətənin bağına gör tiğini-şəddad
 Sən olma kişi, qapı-qapı gəzməyə mötad
 Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz
 Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

Qəm çəkmə əgər cəhl evi olmuşsa dəbistan
Düşmüşsə ulağ payına əzhari-gülüstan
Gər yazsa da xırda şüəra min cürə dəstan
Hətta həq özü göndərə yüz min yerə Quran
Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz
Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

Aləm dəyişib qüdrəti-qadir unudulsa
Cahil ucalıb arifü şair unudulsa
Qanun pozulub Sabirü Cabir unudulsa
Əlqissə, bütün batinü zahir unudulsa
Zatındakı ol şöleyi-ürfan unudulmaz
Asarın olan "Şərhi-Gülüstan" unudulmaz.

Tikançı

DİLİ TUTULUB

Göyçay şkolasında iki yüz şagirdin çoxu müsəlmandır. Bununla belə elmi-ilahi müəllimi ayda səkkiz manat on dörd şahı üç qəpik məvacib alır, yəni müsəlman uşaqlarına ayda səkkiz manat bir neçə qəpiklik dərş verir.

Bəzi külfətdə uşaqların biri gözüac olar: anası balalarına aş bişirib paylayanda bu gözüac uşaq hələ payını yeyib qurtarmamış elə hay deyir: ana, doymadım, genə mənə aş ver.

Göyçaylı Niyazi əfəndi şkolanın elmi-ilahi müəlliminin məvacibini az hesab eləyir, amma mənə qalsa heç bir şey deyil, məhz tamahkarlıqdır. Qarnı tox gözüaclıqdır, gözütox qarnı aqlıqdı. Çünki Göyçay elmi-ilahi müəlliminin məvacib payı özgə şkolaların elmi-ilahi müəllimlərinin payından artıqdır.

Götürək Qafqazın paytaxtı Tiflisi: burada gimnaziyada mollaya nə qədər məvacib verilir? Ayda altı manat otuz üç qəpik! Yəni Tiflisdə gimnaziyalarda oxuyan müsəlman cavanlarına ayda altı manatlıq müsəlman dərş verilir.

Gedək Bakıya: burada "Zavedeniya" adlı qız gimnaziyasının müsəlman müəllimi mənim dostumdur: bunun adı cənab Zəkəriyyadır. On səkkiz il qulluq edir və ayda nə alır? Burada təhsil tapıb qurtaran bir müsəlman qızına bir gün dedim götür müsəlmanca bir kağız yaz. Götürdü qələmi və kağızın üstündə it ayaqlamış soğan kərdisi çəkdi. Soruşdum müəllimin ayda nə qədər məvacib alırdı?

Cavab verdi: ayda beş manat. Dedim ürəyini sıxma, şükür elə, hələ yaxşısan.

Budur ki, rus millətlərində oxuyub qurtaran cavanlarımız axırda oxuyub yazmaq bilmirlər, çünki hər bir insanın xəlq olub və sonra ölməyi də bu qanun üzrə əmələ gəlir. Görürsən ki, bir şəxs yaşayır, yaşayır və axırda əcəli tamam olur. Mərəz də bir bəhanədir, həmin mərəz bəhanəsini oxşatmaq olar cənab Zəkəriyyə kimi ayı beş manatlıq bir müəllimə ki, Allah tərəfindən təyin olunubdur əcəli tamam olan şəxsə ana dili öyrətsin. Əcəli müəllimi ayda beş manatlıq dərşini deyəndən sonra görür ki, naxoşun dili tutulub. Həmin bu fəqərə əcəlin tamam olmasının əlamətidir ki, ərəbcə buna deyirlər "Fatihə", ermənicə də deyirlər "Mırroo".

Necə ki, insan ölüb torpaq olur və bu torpaqdan ot, meyvə və çörək bitir və insanlar yeyir və insanlardan genə dübarə övlad törəyir və genə ölür və genə dirilir və belə-belə genə min-min illər keçir və genə əflak dolanır.

Habelə Göyçayda, Tiflisdə, Bakıda oxunan dilimiz: əcəl ki, tamam oldu, millətin dili yox olur, yəni tutulur, nə eybi var, müsəlman olmasın rus olsun, firəng olsun axırda genə hamı öləcək və bunların yerinə təzə millətlər dünyaya gələcəklər.

Budur təbiətin qanunu.

Molla Nəsrəddin

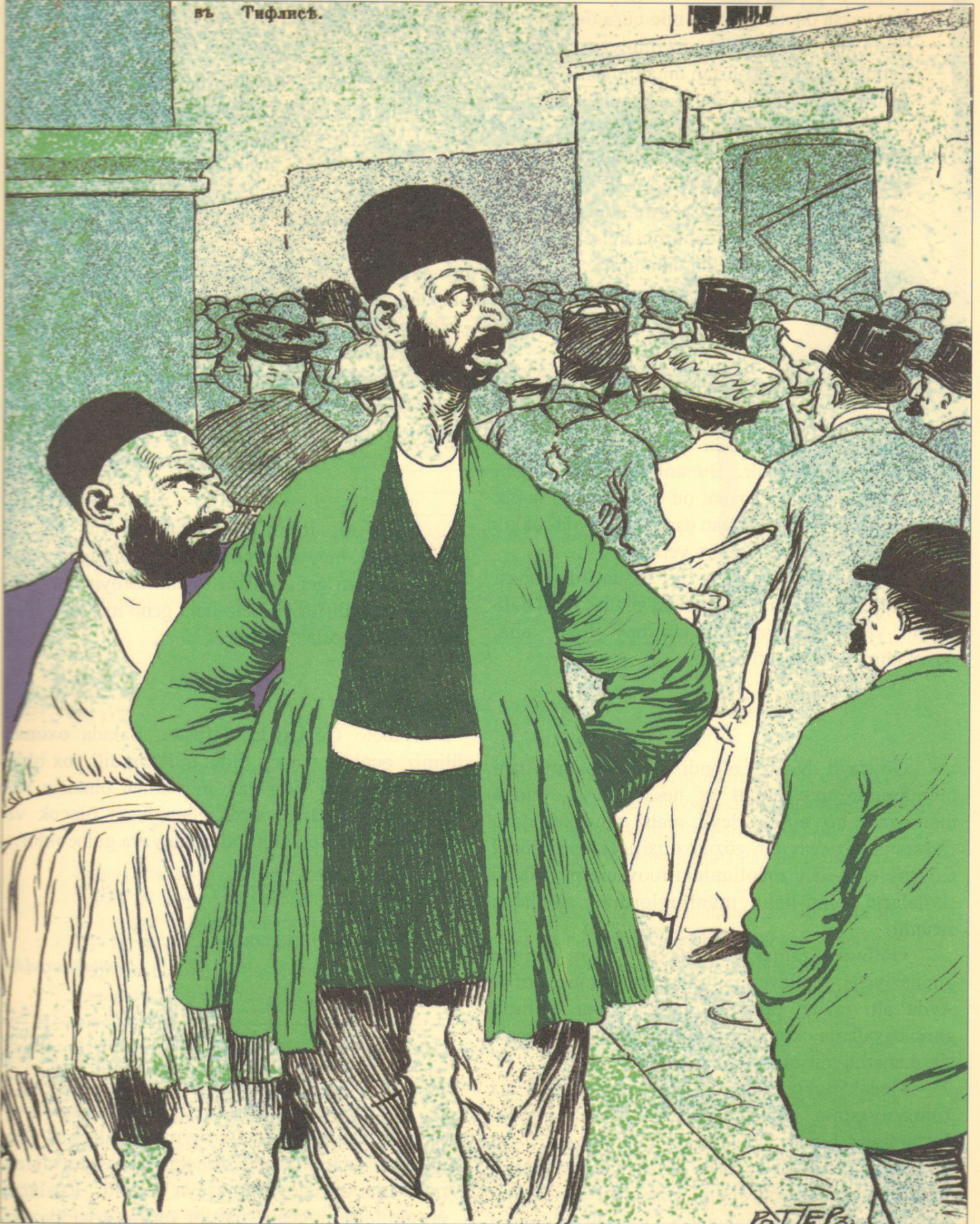
ELAN

Irəvanda kömürçü karvansarasının qabağında ucuz qiymətlər ilə hər gün axşam saat üçdən başlanaraq dərvişlər mərəkəsi mövqeyi-tamaşaya qoyulur. Ruslara, ermənilərə məccani biletlər verilir, arvadbazlıq və uşaqbazlıq bilməyənlər zəhmət çəkməsinlər. O sənətlərə sahib olanların məmnun

Tiflisdə politexnikumun binası qoyulan gün.

Въ день закладки здания политехнического института въ Тифлисе.

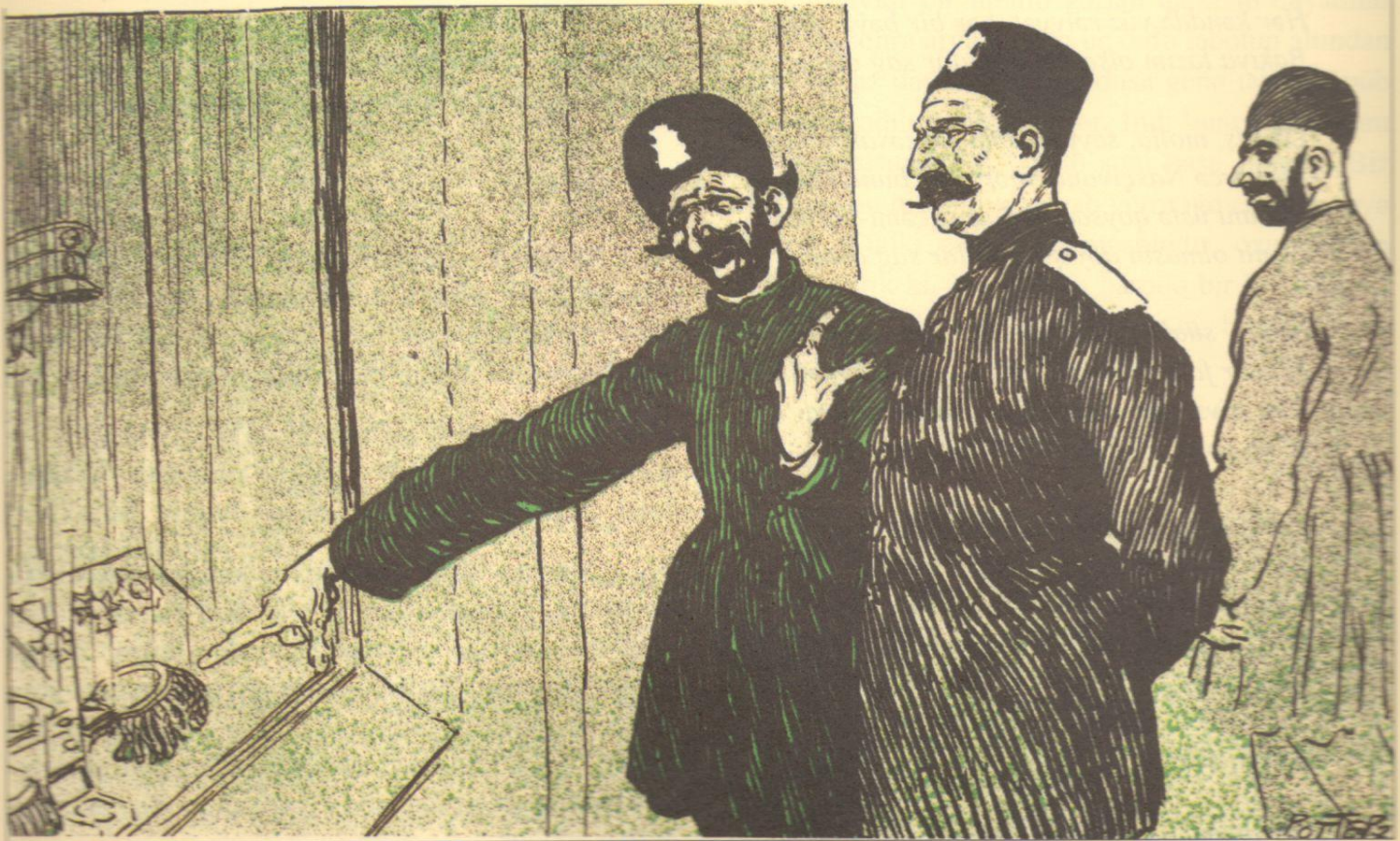
въ Тифлисъ.

- Məşədi Zülfüqar! Bu camaat görəsən hara belə ağınyıb gedir?
- Heç, hacı əmi, bu gün Nəftuluqda (baldexnik) deyirlər, nə deyirlər, onun binasını qoymağa gedirlər.
- Ay məşədi! Görəsən axirətə də inanırlar?!

*Bakı quberniyasında artist Mirinskinin millətə xidməti.
 Похождения артиста Миринского в Баку и его районе.*

*Nökər - Ağa, nə alırsan?
 - Heç soltan çini.
 - Bəs bu çin nə çinidir?*

*- Bu da mirpənc yaranal çinidir.
 - Bəs elədə bunu da al mənə!
 - Xub istəyirsən götür.*

qalacaqlarını təmin edirik. Biletlər satılır "Soli" qəhvədə:

Müdiri-məsul: Sudda and verən, ölü yuyan, vird oxuyan, xanəndəlik və rövzəxanlıqda mahir dərviş Molla Feyzi.

Rejissor: Qırmızısaqqal sərqətari-beççəbazani-dərvişi-asimani.

ƏŞ'AR

Nömrədə Yetim Cücəyə cavab

(AL GƏLDİ)

*Bir para axmaq-uxmaq çünki qalıblar bikar
Pəs indi neyləsinlər onunçun yazıllar əşar
Amma nə söyləyirlər bir bax nə söz, nə iqrar
"İranə mərhəbələr iranlılar sağ olsun".*

*Qafqazda yoxdur aya iranlıca dirayət?
Hər kəndə, şəhrə bir bax bir etgilən ziyarət
Eşşəkçilikdə varmı Uluxanlıtək vilayət?
İranlı olmasın qoy - uluxanlılar sağ olsun.*

*Bakı zavodlarında aya kim iş görərdi?
Dərd etmə nuri-çəşmim fərmayışın hədərdi
Hər kənddə yüz rəiyyat, hər bir bəyə nökdərdi
Bakıya lazım olsa dehqanlılar sağ olsun.*

*Dərviş, molla, seyyid, həm rovdəxan, rəmmal
Minlərcə Naxçıvanda hər şəhr bunca timsal
Şirvanı üstə qoysaq min şeyx cəmi-dərhal
İranlı olmasın qoy şirvanlılar sağ olsun.*

*Sən ki, sual edirsən pəs tasi kim qurardı
Kimlər fala baxardı, kim meymun oynadardı
Kim rövzəxan olardı, kim cinləri tutardı
Aləm nə tövr olardı iranlı olmasaydı.*

*Pəs guş ver əzizim mən söyləyim cavabı
Şahtaxti rövzəxanın varmı zəmində babı?
Tasıquran deyirsən - yoxdur sayı hesabı
Gəncə, Şəki, Rəvanda - gör Ordubad, Qanadı
Falə baxandı hər yan - cindar haydı-haydı
Şirvanlılar sağ olsun - iranlı olmasaydı
İranlı olmasaydı - imanlılar sağ olsun.*

*Bir mətləbim də qaldı iranlı satmaq üstə
Yüz il tamam yatmaq - namusu atmaq üstə
Qardaş, nə söyləyirsən - divanəsən ya xəstə?
Bax bir bizim diyarə - molla medalpərəstə*

*Xan ilə bəy də yekdil - cəm'ən tutubla dəstə
Hərrac, getdi millət! Hərrac üzün ağ olsun
Hərrac, üzün ağ olsun - iranlılar sağ olsun.*

İmza: Yesir cüca

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

Səmərqənd - Hacı Mirzə Hüseyn şirniçi fürsət tapdıqca Əmir Teymur məscidinin kərpiclərini yadigarlıq üçün çıxardır, özünün də vücudu əlhəmdülillah sağ və səlamətdir.

Ərdəbil - Cümə günü məscid həyətidə əminül-üləma ilə Mirzə Ələkbər ağa ağdaşlı yabısı kimi əl-ələ qalxmışdılar. Şükürlər olsun ağalara heç bir şey olmadı. Amma mömin qardaşların qırx əllisinin baş gözləri parçalandı. Məsciddə asayiş bərpa edilib.

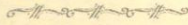
Qazalinski - Bu gün təcili qatar ilə "Din və məşəqqət" məcmuəsinin baş mühərriri buraya varid oldu. Köhnə tatarlar Şeytani-şakirə yubiley saxlamaq istəyirlər. Məclisin sədrliyinə Orenburqdan Qosin Donskoy çağırılacaqdır.

Aşqabad - Şəhərimizdə birinci dəfə türk dilində teatro göstərilib, səhnənin müəssisi, banisi olan mərhum Əsgər bəy Rzayevin qəbrini təmir etməkdən ötrü dünən maarifpərvərlərin təcili iclası vaqe oldu.

Odessa - Kafe şantanda mamedka şansanetka ilə Matçiş yəni mərhum Əbdüləhəd xan demişkən noqi verx havası oynayanda ayağı sürüşüb tərəsi üstə dəyib yerə. "Stifani" qəzetinin məlumatına görə kirvənin qabaq dişləri sınıb burnunu da xırtməkləri əzilib "pələş" olmuşdur. Sədüddövlə bu faciyei-əşəfnakdan qayət dərəcədə qəmnakdır. Şayiata görə intihar edəcək.

Buxara - Şəhrisəbzədən buraya sroçni teleqraf ilə xəbər verirlər ki, yerli baylar Çetin şər'ən günahı

olmamağa dair böyük işandan bir fitva almaq istəyirlər. Tapıldı bayın səyilə Daşkənd bayları da bunlar ilə birləşəcəyi zənn olunur. Bu barədə sabah vayenni molla ilə qaziyi-Gilan mübadileyi-əfkar edəcəklər.

Daşkənd – Arif xoca dünən hamama getdi.

Bakı - Xərrat Rahil Ömər Xəyyamın rübailərini tərcümə etməkdədir.

Kazan universitetində müsəlman tələbələrinin getdikcə artmağını

GÖSTƏRƏN BİR STATİSTİKA

1804-cü ildə bina olunan ili

İL	Hamı tələbə	Kazan müsəlmanı
Bina olunan ili	2000	-----
1824	2500	250
1844	3000	500
1864	3200	1000
1884	3500	1500
1904	3800	1700
1914	4000	5002
1934	15000	18000

XARİCİ XƏBƏRLƏR

Təbriz - Təbrizdə nəşr olunan "Cərideyi-islami" qəzetinin müdiri Ədibi-xəlvət cənabları xəlvətdə biədəb çıxdığına görə işindən istefa verməyə məcbur oldu..

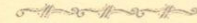
Ərdəbil - Əlhəmdülillah əmniyyət və asayiş bərqərarıdır. Bakıda Mirinski cənablarının qulaq kəsmək xəbəri bura varid olan kimi hökuməti-cəlilə azərbaycanlıların qafqazlılardan geri qalmaqalarını isbat üçün əmr elədi, on üç nəfərin qulaqların bazarda divara mıxladılar. Tamaşa eliyənlər bir ağızdan "Yaşasın Təbrizin həzrət əşrəfi" dualarını göyə qavzadılar.

"Molla Nəsrəddin" - Doğrudan da yaşasın igirminci əsrin cəlladları...

POÇTA QUTUSU

Aşqabadda - "Qaraquş"a: Səni tanımadığımızı görə osmanlıdan evlənib sonra boşuyan millətpərəst barəsində yazdığın məqalə çap olunmadı.

Təzə şəhərdə - "Səmənd ata": Abunə dəftərində adını tapmadıq, düşdü səbətə.

Aşqabadda - "Palanduz"a: Yazırsan ki, gövr təkən Kərbəlayı bir də bir nəfər gecə hamama gedəndə sən onları uzaqdan görmüsən, bunun mənasını biz başa düşə bilmədik. Ancaq sənə məsləhət görürük ki, yazıçılıqdan əl çəkib gedəsən palanduzluğunun dalısınca və hər bir işdə həml bər səhhət edəsən, çünki niyyətin xalis olsa imanım da kamil olar.

Bakıda - "Fələkzadə"yə: Yazırsan ki, Təzəpir məscidinin həyətindən keçirdim gördüm ki, üç nəfər arvad xəlayiqi bir tabutu zorlan qalxızib dayadılar divara və sonra arvadın biri üç dəfə tabutun altından keçib, bir az dayanıb nə oxudusa genə tabutu öpüb və yerə uzadıb çıxıb getdilər. İndi bunun mənasını bizdən soruşursan ki, yazıb səni başa salmaq. Biz hələlikdə bu məsələyə cavab verməyə cürət eyləyə bilmirik. Çünki çox çətin məsələdir, oxuculardan xahiş eyləyirik ki, hər kəs bu barədə bir şey bilir və ya eşidib, yazıb bizə məlum eləsin, biz də sonra fikrimizi deyirik.

Bakının Qala kəndindən yazılan şer sahibinə:

Şerlən yazırsan ki, bayramda qeyrətli cavanlar yığılıblar bir yerə, neyləyək, necə eyləyək mərc eyləyirlər ki, hər kəsin başında qoz sındırsalar on manat versinlər. Bu mərcə razı olan şəxs qoz ilə bərabər başını da sındırıb dünya məşəqqətindən xilas eyləyirlər.

Mətləb gözəl mətləbdir. Amma nəsr ilə yazsaydın lap yaxşı anlaşıldı.

Müdir və baş mühərrir:

Cəlil Məmmədquluzadə, Əliqulu Nəcəfov

Электрон. Грузинск.

Изд. Товарищества Больш. Ванкская ул. №12

